

Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմի չափը հաստատելու մասին (2024 թվականի երրորդ եռամսյակ)

2024-10-15

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհուրդ

Որոշում թիվ 175-Ն

15.10.2024

Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմի չափը հաստատելու մասին (2024 թվականի
երրորդ եռամսյակ)

Հրապարակման ամսաթիվ՝ 22.10.2024

Նպատակ ունենալով ապահովել ֆինանսական համակարգի
կայունությունը, ղեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական
բանկի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ մասով և 20-րդ հոդվածի «ե» կետով,
«Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» օրենքի 53-րդ հոդվածով, 54.1-րդ
հոդվածի 1-ին մասով և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի
խորհրդի 2019 թվականի փետրվարի 4-ի թիվ 16-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի
կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի
սահմանման և հաշվարկման կարգով»՝ Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Որոշում է.

- Բանկերի կապիտալի հակացիկլիկ շեմը սահմանել ռիսկով կշռված ակտիվների
1.75%-ի չափով:
- Սույն որոշումն ուժի մեջ է (պարտադիր է կատարման) 2025 թվականի մայիսի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետության

ՀԻՄՆԱԿՈՐՈՒՄ

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի (2024թ. երրորդ եռամսյակ)

2024 թվականի հոկտեմբերի 15-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց կապիտալի հակացիկլիկ շեմը սահմանել ռիսկով կշռված ակտիվների 1.75%-ի չափով :

Հակացիկլիկ շեմի սահմանված դրույքաչափը ուժի մեջ է 2025 թվականի մայիսի 1-ից:

Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի (այսուհետ նաև կապիտալի հակացիկլիկ բուֆեր (ԿՀԲ)) վերաբերյալ որոշումը կայացնելիս Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկն առաջնորդվել է մակրո-ֆինանսական և վարկավորման շուկայի զարգացումների համապարփակ վերլուծությամբ: Մասնավորապես՝

Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսը նախորդ եռամսյակի համեմատ աճել է, ինչն ուղեկցվել է վարկային շուկայի որոշ ոլորտներում գրանցված բարձր աճի տեմպերով: Ընթացիկ ժամանակահատվածում վարկեր/ՀՆԱ ցուցանիշը աճել է՝ կազմելով 68%: Վերջինիս շեղումը իր երկարաժամկետ մակարդակից (վարկեր/ՀՆԱ ճեղքվածք) նույնպես կրճատվել է՝ դեռևս պահպանվելով բացասական տիրույթում (մոտ -6.5 տոկոսային կետ):

Տարվա ընթացքում վարկային պորտֆելի տարեկան աճի տեմպերը շարունակել են պահպանվել բարձր մակարդակում: Վարկային պորտֆելի աճին մեծապես նպաստել են տնային տնտեսություններին և շինարարության ոլորտին տրամադրված վարկերի բարձր աճերը: Դեռևս նախորդ տարվա երկրորդ կիսամյակում գրանցված սպառողական վարկերի բարձր աճի տեմպերը պահպանվել են: Հիպոտեկային վարկերի տարեկան աճի տեմպերը, չնայած որոշակի նվազմանը, շարունակում են պահպանվել բարձր մակարդակում: Ընդ որում, նոր հիպոտեկային վարկերի տրամադրման ծավալները համադրելի են եղել նախորդ տարիների ծավալային բարձր ցուցանիշների հետ:

Անշարժ գույքի շուկայում դիտարկվել են գների աճի տեմպերի դանդաղման միտումներ: Հիպոտեկային վարկերի հարաբերականորեն կայուն աճի պայմաններում շինարարության ոլորտին տրամադրված վարկերի առաջանցիկ աճի միտումները պահպանվել են: Վերջինս կարող է ազդակներ պարունակել

շինարարության ճյուղի պարտքային բեռի աճի, անշարժ գույքի ավելցուկային առաջարկի ձևավորման ռիսկերի և դրանցից ածանցվող վարկային կորուստների հնարավոր աճի վերաբերյալ:

Համաձայն իրականացված մակրո սթրես թեստավորման գնահատականների, ֆինանսական ցիկլի ընթացիկ փուլում ենթադրյալ շուկի արդյունքում առաջացող անսպասելի կորուստների կլանման համար անհրաժեշտ հավելյալ կապիտալի մեծությունը գնահատվում է ռիսկով կշռված ակտիվների մոտ 1.79%-ի չափով:

Ներկայումս բանկային համակարգը բնութագրվում է շահութաբերության և կապիտալի համարժեքության բարձր մակարդակով: Արդյունքում, բանկային համակարգի կողմից ԿՀԲ դրույքաչափի առաջարկվող բարձրացման պահանջներին համապատասխանության ծախքերը ցածր են, և կապիտալիզացիայի ներկա մակարդակը ավելի քան բավարար է տնտեսության վարկավորման բնականոն տեմպերի պահպանման համար:

Վերը նկարագրված փաստերի համապարփակ վերլուծության արդյունքում Կենտրոնական բանկը նպատակահարմար է գտնում բարձրացնել ԿՀԲ դրույքաչափը՝ սահմանելով այն 1.75%: ԿՀԲ դրույքաչափի ապագա փոփոխությունները (ինչպես բարձրացման, այնպես էլ իջեցման ուղղությամբ) կաժանցվեն մակրոֆինանսական պայմանների, անորոշությունների և համակարգային ռիսկերի զարգացման հետագա ընթացքից:

Համաձայն «Բանկերի կապիտալի համարժեքության նորմատիվի սահմանաչափից բարձր շեմերի սահմանման և հաշվարկման» կարգի 12-րդ կետի, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը յուրաքանչյուր եռամսյակ սահմանում է կապիտալի հակացիկլիկ շեմը (այսուհետ նաև կապիտալի հակացիկլիկ բուլֆեր (ԿՀԲ)): Կենտրոնական բանկը ԿՀԲ-ն սահմանելիս առաջնորդվում է «Կապիտալի հակացիկլիկ շեմի սահմանման հիմքում ընկած ընդհանուր մեթոդաբանությունը» փաստաթղթի դրույթներով:

Ֆինանսական հատվածի կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկային պորտֆելի (ներառյալ լիզինգը և ֆակտորինգը) կշիռն է ՀՆԱ-ում (%-ով):

[Ֆինանսական կայունության հիմնական ցուցանիշներ \(2024թ. երրորդ եռամսյակ\)](#)

